

Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота
з економічної теорії
на тему:
***«Взаємозв'язок між економічним зростанням,
безробіттям та інфляцією»***

Студентка 2 курсу групи ФО-21
напряму підготовки «Фінанси і кредит»
Тустановська А.М.
Керівник: Вірковська А.А.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

Вступ	3
1.Теоретично – методологічні засади економічного зростання, безробіття та їх взаємозв'язки між інфляцією.....	5
2.Аналіз макроекономічних показників національної економіки.....	11
3. Перспективи економічного зростання та шляхи вирішення проблеми безробіття і рівня безробіття в Україні.....	22
Висновки	32
Список використаної літератури.....	34

Вступ

Актуальність дослідження. Українська економіка переживає кризу і першочерговою задачею держави є подолання цієї кризи. Реалії сучасності спричинили кардинальне переосмислення шляхів суспільного розвитку, насамперед економічної стабілізації та економічного зростання. Концепція економічного росту, яка базувалася на оцінці кількісних показників зростання масштабів виробництва відходить на другий план. Проблеми економічної стабілізації та економічного зростання сьогодні розглядаються у ширшому контексті: по-перше, з позиції ефективності економічної діяльності, тобто порівняння витрат і результатів суспільного виробництва, та, по-друге, з позицій сталого економічного зростання.

Актуальність теми курсової роботи пов'язана з тим, що ринкова економіка розвивається циклічно. Економічний цикл утворюють періодичні коливання загальної економічної активності. Економічне зростання змінюється спадом виробництва, процвітання — кризою і депресією. Циклічні коливання є синхронними, відбуваються із сталою послідовністю у чітко окреслених часових межах. Криза в українській економіці спричинена багатьма факторами (застарілі основні фонди, неплатоспроможний попит та ін.) і першочерговою задачею держави є подолання цієї кризи.

Новизна дослідження пов'язана з тим, що після кризи держава повинна забезпечити стимули до зростання економіки. У даній курсовій роботі окреслені шляхи підвищення ефективності зростання економіки.

Метою роботи є вивчення стратегії економічного зростання та впливу на неї інфляції та безробіття.

Завданням роботи є:

1. розглянути суть економічного зростання критерії його визначення;
2. вивчити чинники і типи економічного зростання;
3. розглянути вплив безробіття та інфляції на економічне зростання;

4. показати основні макроекономічні показники країни.

Об'єктом роботи є вивчення економічних показників економіки України.

Предметом роботи є відносини, що виникають в умовах економічного зростання чи спаду під дією факторів інфляції та безробіття.

Дослідження на дану тематику відображені у працях Козюка В.В., Ковальчука В.М., Вергелес Т.І., Заклекти І.О., Кириленка В.В., Базилевича В.Д., Баластрика Л.О., Мочерного С.В, Будаговської С., Панчишина С. та інших науковців

Науково-методичною і практичною базою написання роботи є періодична література та підручники.

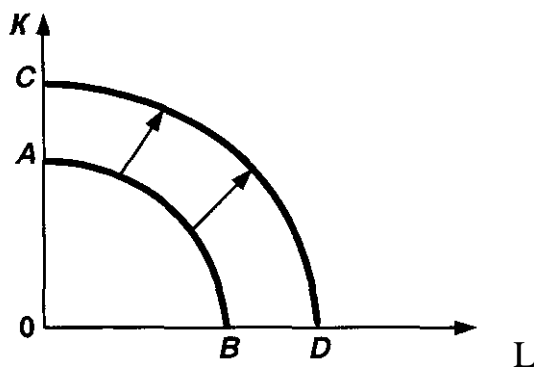
Робота складається із вступу, трьох питань, висновку та списку використаної літератури.

1. Теоретично – методологічні засади економічного зростання , безробіття та їх взаємозв'язки між інфляцією.

Економічне зростання - це довгострокова тенденція росту потенційного рівня виробництва за умов повної зайнятості(24).

Економічне зростання — основний показник розвитку і добробуту будь-якої країни — є однією з головних макроекономічних цілей, досягнення котрої зумовлене необхідністю випереджаючого зростання національного доходу в порівнянні із зростанням чисельності населення для підвищення рівня життя в країні[7, с.470].

Економічне зростання визначається переміщенням кривої виробничих можливостей праворуч, тобто від АВ до CD (рис.1.1).

Рис.1.1. Крива виробничих можливостей[1,с.337].

де К - основний капітал; L - трудові ресурси

Приріст кількості і якості ресурсів і вдосконалення технології забезпечує можливість такого переміщення. Повна зайнятість і оптимальний розподіл ресурсів мають суттєве значення для його реалізації.

Моделювання економічного зростання на основі кривої виробничих можливостей не означає, що економіка в реальному житті рухається від одного стану повної зайнятості (АВ рисунку 1.1) до іншого (СД рисунку 1.1).

Досвід розвитку більшості країн показує, що в довгостроковому період тренд має тенденцію до зростання. Це означає, що протягом тривалих

проміжків часу в цих країнах спостерігається економічне зростання. Довгострокова тенденція зростання обсягу виробництва є наслідком того, що циклічні підйоми перевищують циклічні кризи, як результат, позитивна різниця піднімає лінію тренда вище і вище .

Теорія зайнятості і політика стабілізації економіки ґрунтуються на короткостроковому, або статичному, підході. Основне питання теорії зайнятості можна сформулювати так: "Що необхідно зробити для повного використання наявних в економіці виробничих потужностей?" Прийнято вважати, що, маючи фіксований обсяг ресурсів, економіка здатна забезпечити виробництво певного рівня ВВП в умовах повної зайнятості, а тому мета стабілізаційної політики — усунути ситуацію недовикористання ресурсів, що є у нашому розпорядженні. Отже, короткострокове зростання національного доходу — це динаміка ВВП в межах до точки довгострокової рівноваги економіки при заданих ресурсах і технології.

Щодо теорії економічного зростання, то її основна проблема формулюється так: "Яким чином можна збільшити обсяг виробничих потужностей або, іншими словами, що потрібно зробити для зростання потенційного рівня ВВП?" У відповідності з цим, економічне зростання графічно можна передати двома способами:

1) зміщенням праворуч лінії довгострокової сукупної пропозиції LRAS (мал. 1.2);

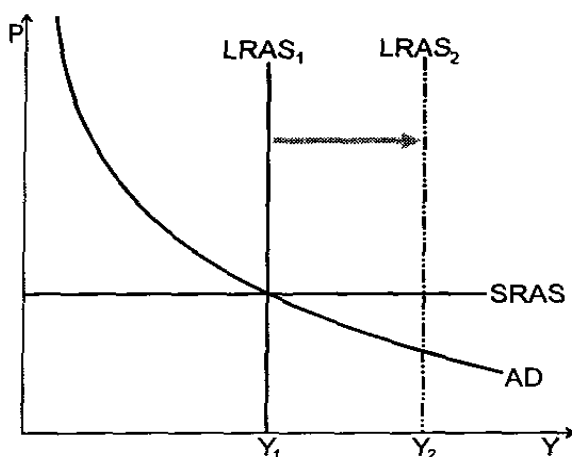
2) зміщенням праворуч кривої виробничих можливостей із положення АВ до положення CD (мал. 1.3)[7, с.471].

Таким чином, процес економічного зростання відображає довгострокове зростання сукупної пропозиції, і саме цим воно відрізняється від короткострокових коливань випуску під впливом змін сукупного попиту.

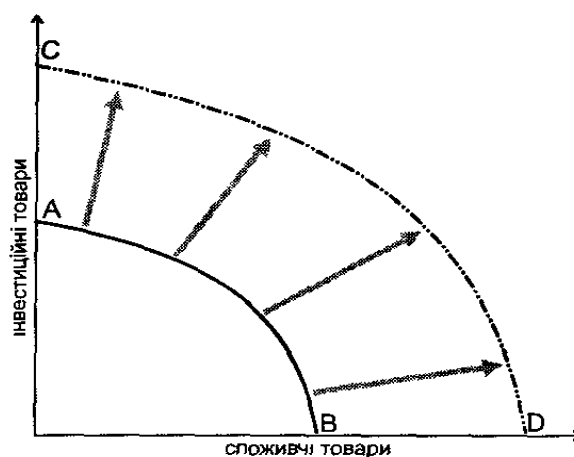
Зростання кількості і якості ресурсів та вдосконалення технологій забезпечують можливість економічного зростання.

Економічне зростання означає:

- 1) зростання реального ВВП (ЧВП або НД) в абсолютних вимірниках за певний проміжок часу;
- 2) зростання реального ВВП (ЧВП або НД) в розрахунку на душу населення;
- 3) зростання реального ВВП (ЧВП або НД) в розрахунку на одного зайнятого.

Мал. 1. Зміщення праворуч лінії довгострокової сукупної пропозиції.

Мал. 2. Зміщення праворуч кривої виробничих можливостей.

Рис.1.2. Криві ліній довгострокової сукупної пропозиції та виробничих можливостей (25).

Використовуватися можуть всі три визначення. Так, наприклад, коли в центрі уваги перебувають проблеми військово-політичного потенціалу, то прийнятнішим вважається перший показник. Проте при порівнянні життєвого рівня населення в окремих країнах і регіонах безумовна перевага надається другому визначенню економічного зростання. Інколи вирізняють ще показник "зростання доходу в розрахунку на одного зайнятого", який відображає рівень і динаміку економічної активності населення. Зважаючи на те, що не все населення є економічно активним, а також, що певну частину економічно активного населення становлять безробітні, ми отримаємо зовсім різні дані щодо ранжування країн за темпами економічного зростання в розрахунку на душу населення і в розрахунку на одного зайнятого

Перевищення видатків над доходами, тобто бюджетний дефіцит — найскладніше явище. Насамперед, дефіцит зовсім не означає незбалансованості бюджету, оскільки це перевищення видатків тільки над постійними доходами бюджету. Незважаючи на попередньо відмічене, дефіцит бюджету слід оцінювати з позицій як окремо держави, так і фінансової системи загалом. Для держави це завжди небажане і досить часто негативне явище. Інші суб'єкти фінансових відносин та сфер і ланок фінансової системи можуть оцінювати це явище по-різному.

Обсяги фінансових ресурсів і отриманих доходів у суспільстві визначаються потужністю й ефективністю фінансової системи взагалі, а не станом бюджету. Брак коштів у бюджеті має місце і за достатнього забезпечення суб'єктів підприємницької діяльності фінансовими ресурсами і досить високого рівня доходів юридичних та фізичних осіб. За таких умов не йдеться про фінансову кризу в тій чи іншій країні; це тільки проблеми, пов'язані з формуванням бюджету, зумовлені певними об'єктивними або суб'єктивними чинниками. Але дефіцит бюджету може бути спричинений і обмеженістю фінансових ресурсів, що зумовлює незначні обсяги виробленого ВВП і відповідно низький рівень доходів юридичних та фізичних осіб. За таких умов ознаки фінансової кризи в країні очевидні та стосуються усіх суб'єктів.

Економічною теорією доведено, що основні причини інфляції це: зростання надмірного попиту над пропозицією - "інфляція попиту" та зростання грошових витрат виробництва - "інфляція витрат". Ці дві класичні причини безперечно можуть бути викликані низкою монетарних та загальноекономічних чинників, сила впливу яких на економічний процес неоднакова. До таких чинників можна віднести: інфляцію, викликану надлишком в обігу грошової маси внаслідок кредитної емісії; фіскальну інфляцію, що пов'язана із дефіцитом бюджету; інфляцію, викликану зростанням виробничих витрат і доходів, імпортовану інфляцію тощо.

Інфляційні процеси в Україні з часу отримання нею незалежності й до сьогоденішнього моменту були спричинені цілим комплексом факторів. Не поділяючи погляди деяких економістів, що наголошують на однозначності чинників, що викликали інфляцію в нашій державі (надлишкова емісія або ж ріст світових цін), ми вважаємо доцільним розглядати ці фактори в системі, оскільки їх визначення є досить умовним, а в економічних системах перехідного типу одні чинники інфляції переростають або діють паралельно з іншими (інфляція попиту та витрат), а іноді причини та наслідки цього процесу міняються місцями (кумулятивна спіраль зарплата-ціни-інфляція).

Державне регулювання інфляції надлишкової пропозиції дає змогу утримувати обсяги сукупного виробництва на потенційному рівні, а безробіття – на його природному рівні. Однак воно «розкручує» маховик інфляції. Формується т. зв. інфлятивна спіраль заробітної плати і цін. Згідно з неокласичними економічними концепціями, держава повинна стимулювати сукупний попит в умовах формування інфляції надлишкової пропозиції інакше розвиток економіки буде коливальним, а обсяги виробництва та рівень зайнятості знижуватимуться. Аналіз світового досвіду розвитку національних економічних систем свідчить, що інфляція формується лише у стабільних і таких, що динамічно розвиваються, економіках (в розвинутому конкурентному середовищі).

Виділяють два різновиди інфляції пропозиції:

- інфляцію витрат, яку стимулює зростання рівня заробітної плати,
- інфляцію витрат, яку зумовлює зростання цін на інші (матеріальні) ресурси.

Механізми «розкручування» обох типів (систем) інфляції витрат однакові, але особливого значення набуває різновид інфляції витрат, що спричиняє зростання заробітної плати. Це зумовлено двома причинами: дуже високою питомою вагою заробітної плати в загальних грошових витратах на купівлю ключових ресурсів (в розвинутих країнах світу – приблизно 70%

усіх витрат) низькою еластичністю до зниження заробітної плати. Заробітна плата підвищується легко і швидко, однак зниження обмежується і гальмується профспілковою монополізацією, морально-етичними та іншими факторами. Інтенсивність розвитку інфляції пропозиції залежить від умов функціонування національної економічної системи. Якщо вона функціонує в режимі повної зайнятості ресурсів зниження рівня сукупної пропозиції під впливом зростання витрат на ресурси спричиняє значне зростання рівня інфляції. За умовно повної зайнятості ресурсів зміщення кривої сукупної пропозиції ліворуч також зумовлює інфляцію витрат, однак інтенсивність і рівень її значно менші, ніж за повної зайнятості. За неповної зайнятості ресурсів (крива сукупної пропозиції горизонтальна відносно осі абсцис), за будь-яких обсягів виробництва (і сукупної пропозиції) рівень сукупних цін незмінний, стабільний, інфляція пропозиції не існує (або вона дуже незначна -- коли крива сукупної пропозиції майже, але не цілком, горизонтальна).

2. Аналіз макроекономічних показників національної економіки

Щорічний дефіцит бюджету у 2015 році із змінами, що включали в себе зниження коректування дефіциту коштів в спеціальний фонд, створений за індивідуальними затратами набув 78,6 мільярдів. дол. Дійсно, Державний бюджет України був виконаний із недостачею в кількості 45,2 мільярдів гривень. гривень., що являє 57,4 відсотка від щорічного плану, з виправленнями.

До державного бюджету за зазначений період отримано 531,5 мільярдів гривень, що на 176,7 мільярдів гривень, або на 49,8% більш відповідного показника року що минув. Щорічний план реалізовано на 103,4%. Виконання плану здійснено у частці неподаткових надходжень (+25%), одночасно податкові доходи реалізовано на 99,9%.

Одночасно, як відмічають фахівці, за показниками року фігурувало зафіксоване невиконання щорічного планового показника за такими статтями, як рентна плата за використання надрів (-12%). В ключовому це здійснилося по причині недобіру ренти з видобутку нафти, доходи від котрої набули лиш 45% від запланованих обсягів. В власну чергу цей факт пов'язано із зниженням ціни нафти на ринках світу. Незважаючи на попередньо відмічене, невиконаним на 6% виявився плановий показник надходжень податку на прибуток підприємств. Від'ємний результат показали підприємства всіх форм власності, окрім державної.

За рештою ключових податкових джерел наповнення бюджету мало місце виконання або перевиконання щорічного планового показника, впливає із аналізів. Приміром, податки на доходи фізичних осіб реалізовано на 105,8%; податок на добавлену вартість з зроблених в Україні послуг і товарів – на 101,9%, ввізне мито – на 106,6%, акцизний податок – на 105,1% тощо.

Поміж інших неподаткових джерел, що продемонстрували зростання, фахівці вбачають перевиконання майже вдвічі плану за доходами

дивідендів, нарахованих на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, а також перевищення на 1,3 мільярдів гривень плану перерахування коштів до державного бюджету Нацбанком.

Поміж інших значущих джерел неподаткових надходжень фахівці називають плату на видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України, що забезпечили 9,1 мільярдів гривень. Втім, оплата такої ліцензії є разовою, тому не варто очікувати значущих надходжень у наступні бюджетні періоди, додають вони.

У 2015 році у співпраці з програмою розширеного фонду валютного фонду (EDF) для підтримки державного бюджету було виділено близько \$ 2,6 мільярдів доларів США. Зовнішній борг уряду склав 415,1 мільярдів доларів США в 2015 році. Внутрішній урядовий борг в 2015 році склав 99,0 мільярдів гривень, з яких

- для того, щоб використати переваги ПАТ АБ «Укргазбанк» (3,8 мільярдів доларів США).

- 75,0 мільярдів гривень були відповідно до статей 16, 17, 19 Закону про державний бюджет проблемою казначейських векселів.

- для капіталізації "Нафтогазу України" (29,7 мільярдів гривень ..);

- для того, щоб забезпечити оплату паїв фонду гарантування кредитів; (41,5 мільярдів гривень.).

- 23,9 мільярдів гривень - безпосередньо державне фінансування.

Незважаючи на складну макроекономічну ситуацію, постійної необхідності витратити на оборону країни, уряд намагався проводити помірну політику, щоб забезпечити погашення заборгованості державного боргу на економічно безпечному рівні.

На розвиток національної економіки в 2015 році зробив істотний негативний вплив економічно несприятлива цінова кон'юнктура на світових товарних ринках, наприклад, для ключових товарів українського експорту - зерно, сталь, залізну руду та добрива, використання торгових обмежень з

країнами - членами Митного союзу, визначальним чином в Росії і втрата виробничих потужностей, інфраструктури і руйнування економічних зв'язків з допомогою збройного конфлікту в східній частині України, а найголовніше - накопичені структурні диспропорції в економіці.

Ці зовнішні чинники привели до створення тимчасових дисбалансів на валютному ринку, в результаті чого в на початку 2015 року в Україні посилилася девальвація та інфляція в зв'язку з ростом тарифів на електроенергію для споживачів в квітні індекс цін споживачів в 2015 квітні 2015 року збільшився на 60,9 відсотка до квітня минулого року.

Однак, через зобов'язання, прийнятих урядом і Національним банком заходів України щодо стабілізації фінансової системи, введення тимчасових обмежень на валютному ринку, відновлення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, починаючи з травня може забезпечити поступове відновлення фінансової стабільності та зниження інфляції і девальвації тиску.

Наприклад, темпи зростання споживчої інфляції в грудні 2015 року знизилася до 43,3 відсотка в грудні 2014 року.

Але вже в першому кварталі було необхідно скорегувати параметри бюджету, пов'язані з швидким ніж очікувалося, в ході затвердження бюджету, здійснення процесів інфляції і девальвації, необхідно було збільшити витрати на обслуговування боргу і компенсації тарифів на енергоносії приріст населення.

Зміни податкового законодавства, які були узгоджені після переговорів з МВФ в січні 2015 року поправка до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» від вище очікуваного виконання бюджету на кінець року.

Таким чином, в результаті змін, внесених до бюджету 03.02.2015, доходи збільшилися на 26,3 мільярдів гривень уряду, витрати державного бюджету - 39,0 мільярдів гривень.

Тобто створення вітчизняними промисловими підприємствами інтелектуальної власності з метою активізації виробничої діяльності та підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва здійснюється повільно.

Інноваційні процеси на підприємствах промисловості України мають досить складний характер і відбуваються стримано, що обумовлено також низьким рівнем власних джерел фінансування. Так, в 2013 році фінансовий результат до оподаткування в промисловості (за вирахуванням збиткових підприємств) склав 13204,5 мільйонів гривень., А обсяг інноваційних витрат на внутрішні науково - дослідні роботи 1312,1млн.гривень. або 9,9%.

Таблиця 2.1

Динаміка показників, що характеризують фінансування інноваційних процесів в Україні

Найменування показника	Період аналізу, рік										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Фінансовий результат до оподаткування мільярдів.гривень.	64,4	76,3	135,7	9,0	- 45,0	58,3	126,7	101,9	29,6	34,5	42,6
Витрати підприємств на виконання НТР, млн.гривень.	2195,8	2539,4	2793,5	3570,8	3593,1	4240,5	4398,9	4755,5	5204,6	5146	5086
Питома вага витрат на НТР у фінансовому результаті, %	4,22	3,41	3,33	2,06	39,67	-	7,27	3,47	4,67	17,58	12,5
Питома вага обсягу фінансування наукових та НТР за власні кошти, %.	6,5	6,6	8,9	8,5	7,4	8,0	9,7	8,8	10,6	13,1	11,6

Основними причинами такого поведження приватного сектору економіки, на наш погляд, є відсутність мотиваційних механізмів для вітчизняних виробників щодо надання пільгових умов з оподаткування прибутку на етапі впровадження інновацій, а також відсутність надання пріоритетності при здійсненні тендерних закупівель продукції промисловості у національного виробника для потреб держави. Приміром, запропонований підхід є актуальним для підприємств електроенергетики України.

Щодо мотивації при формуванні підприємствами приватного сектору економіки (промисловістю) позитивного фінансового результату, можна констатувати, що зношені виробничі системи, відсутність державної фінансової підтримки, у більшості випадків, та недосконалий мотиваційний механізм у сукупності призвели до наявності у 2014 р. у промисловості 35,1% збиткових підприємств. Перераховані чинники є системними, а питома вага збиткових підприємств протягом 2000 – 2013 рр. коливається у межах 42,2% – 33,4% (табл. 2) [1, с.58; 2, с. 65].

Абсолютний обсяг власних джерел фінансування інновацій у промисловості у 2012 р. за обсягом співставний з 2008 р., а у 2013 р. – з 2000 р., тобто наявність джерел фінансування інновацій за аналізований період стрімко знижується.

Таблиця 2.2

Динаміка фінансових результатів, прибутків та збитків у промисловості

Найменування показника	Період аналізу, рік							
	2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Фінансовий результат (сальдо), млн.гривень.	43700,9	-4760,7	31221,1	58662,3	21353,4	13204,5	11564	28264,3
Прибуток, млн..гривень.	56956,9	43697,4	68933,1	106688,2	86504,1	80526,1	75681	37152,6
Збиток, млн..гривень.	13256,0	48458,1	37712,0	48025,9	65150,7	67321,6	67522	8888,3

Питома вага збиткових підприємств, %	33,4	40,3	41,3	37,4	37,6	36,8	35,1	36,5
--------------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------

Незважаючи на те, що кількість інноваційно активних промислових підприємств має позитивну тенденцію зростання: 2007 - 14,2%; 2008 - 13,0%; 2009р. - 12,8%; 2010 року - 13,8%; 2011р. - 16,2%; 2012 - 17,4%; 2013 - 16,8% [1, с.300; 2, с. 323; 3, с.314], абсолютний обсяг джерел фінансування інновацій знижується з урахуванням зростання цін на матеріали, енергоресурси, трудові ресурси та посилення податкового навантаження.

Розвиток виробничих потужностей промислових підприємств шляхом впровадження інновацій та надає їм можливість для додаткових доходів, у тому числі розширеній основі. Отриманий дохід є частиною національного доходу, і в процесі розподілу є джерелом формування бюджетів різних рівнів.

Незважаючи на відсутність достатніх фінансових ресурсів машинобудівні підприємства мають значний науково - технічний розвиток, який може забезпечити власні пріоритети галузі на світових ринках. Важливим аспектом розвитку інноваційних машинобудівних підприємств є пошук і застосування сучасних форм спеціалізації і кооперації, в тому числі фінансово-кредитних установ. Це означає, що розвиток інноваційного підприємства являє собою багатогранну процес зміни всієї системи виробництва і промислової структури, зокрема. Структура виробництва є складовою частиною загальної організаційної структури уряду, яка представляє собою набір базових послуг підтримки та бізнес-підрозділів, що забезпечує кінцевий продукт з параметрами бізнес-плану компанії. Характер побудови підрозділів підприємств для машинобудування, їх число визначається такими формами організації виробництва, спеціалізації, концентрації,

В даний час, беручи до уваги обмежені фінансові ресурси своєї власної промисловості, вона може бути спрямована на придбання нових виробничих потужностей за обсягом виробничих потужностей, вирішальним питанням є альтернативний вибір: купувати енергію і виробництво додаткових продуктів і компоненти або виконати спільне виробництво. Економічні вигоди від співпраці завдяки ефективній спеціалізації. Проте, його негайна дія надається тільки в разі, якщо воно доставлено необхідні наступні нижчою ціною, ніж у їх власному виробництві компонентів і доставка здійснюється в повній відповідності з контрактами на поставку.

Сучасні галузі не в змозі обійтися без розвиненої системи відносин співробітництва. У той же час, встановлення таких відносин супроводжується великими і дорогими зусиллями, щоб пов'язати роботу підприємств, співпрацювати в просторі, часу, грошей.

Слід звернути особливу увагу на концентрації виробництва. Дослідження дозволяє вибрати з усіх форм організації концентрації виробництва продукції, як найбільш перспективна форма, яка спрямована на концентрацію капіталу і виробничих факторів.

Однією з областей концентрації виробництва відповідно до ринкових умов по відношенню до концентрації капіталу і виробничих факторів є формування декількох структур управління бізнес-активів, які належать одному власнику. З іншого боку, концентрація виробництва поєднує в собі характеристики спеціалізації, співпраці та інтеграції виробництва, і його напрямки - інтеграція і диверсифікація - спрямована на розвиток інноваційних підприємств.

За попередніми даними Національного банку України, в 2015 році експорт товарів скоротився на 7,6% в порівнянні з 2014 р США \$ 64,9 млрд, у тому числі машин, устаткування, транспортних засобів і устаткування -20,1 відсотка, хімічної продукції - 13,8 відсотка, чорні метали та вироби з них - на 7 відсотків. Імпорт товарів скоротився на 5,8 відсотка до \$ 84500 млн дол., В

основному за рахунок скорочення мінеральних продуктів (18,8%), машин, устаткування, транспортних засобів і устаткування (12,6%).

Охолодження зовнішнього попиту призвело до зниження обсягів промислового виробництва в експортно-орієнтованих галузях: металургії (5,3%), машинобудування (13,2%), виробництво хімічних речовин і хімічних продуктів (16,9%).

У той же час позитивний внесок в економічний розвиток забезпечило зростання обсягів виробництва сільськогосподарської продукції - на 20,7 відсотка - до 9,3%, в тому числі сільськогосподарських підприємств у порівнянні з 2014. Обсяг виробництва продукції рослинництва збільшився на 18,1%; худоби - на 4,8%.

На мій погляд, політика будівництва Європи в домашніх умовах є одним з головних пріоритетів. Жодна європейський криза не змінює внутрішні потреби реформування судової системи, транспортної інфраструктури, поліпшення ділового клімату, боротьба з корупцією.

Другий момент полягає в тому, що політика будівництва Європи у себе вдома на додаток до політики економічного прагматизму і навіть економічного егоїзму. Ми повинні вести себе як європейців, інші країни, щоб захистити свою власну економіку.

Дефіцит бюджету як важливий економічний показник для держави будь-якої країни в світі повинен бути предметом ретельного аналізу і планування. Ви постійно повинні шукати нові шляхи і методи її зниження. Це тільки з повним і постійним контролем і аналізом дефіцит бюджету країни може якось впоратися з цим неприємним економічним явищем.

В Україні, формування дефіциту бюджету пов'язано з тим, що в нашій країні існує значна потреба в реформах в різних областях, фінансування громадської інфраструктури, підвищення якості соціальних та адміністративних послуг. Проте, в нашій країні використання дефіцитного бюджетного фінансування не може розглядатися як зважене. Наслідком

цього є відсутність державного фінансування для розвитку національної економіки, структурної перебудови, ринкової інфраструктури та реформування інших сфер економічного розвитку.

В програму конкретних заходів щодо скорочення повинні бути включені в бюджетний дефіцит коштів і послідовно застосовуватися такі заходи, з одного боку, щоб стимулювати приплив коштів до бюджету для фінансування країни з іншого - призвели до скорочення державні витрати. Після ретельного аналізу цих заходів, ми можемо запропонувати наступні:

- Зміна спрямування бюджетних фондів, що інвестують в галузі національної економіки для підвищення фінансової віддачі від інвестицій;
- Введення суворого контролю щодо ефективного та ефективного використання бюджетів усіх рівнів;
- Зниження вартості урядових організацій не виконують функції управління, статистичні дані;
- Фінансування основних соціальних програм, тимчасовий мораторій на прийняття нових соціальних програм, які потребують значних фінансових ресурсів бюджету;
- Запобігти банкам України надавати кредити державним установам на всіх рівнях, без відповідних державних цінних паперів;
- Для роботи з великими корпораціями, такими як Астарта, Ukrlandfarming, Roshen та інші влада повинна зареєструвати їх в Україні.

Удосконалення методів погашення дефіциту бюджету повинна бути засновані на необхідності розвитку виробництва; скорочення дефіциту бюджету, збільшення інвестицій та доходів, а кінцева мета їх роботи повинна бути стабілізація і розвиток української економіки

Крім того, слід зазначити, що в світі, щоб зменшити дефіцит бюджету широко використовується така форма, як залучення іноземного капіталу в країні. Він вирішує кілька проблем, а не тільки фіскальні, а й економічні: скорочення обсягу видатків бюджету на фінансування капітальних вкладень,

розширення основи для виробництва товарів і послуг, новий платник податків призводить до збільшення доходів бюджету доходів поліпшення платіжного балансу.

Таблиця 2.3

Наслідки використання методів погашення бюджетного дефіциту

№	Метод	Позитивні наслідки	Негативні наслідки
1	Запозичень	Розвиток виробництва	Фінансування видатків
2	Скорочення видатків	Скорочення дефіциту	Погіршення фінансування бюджетних установ
3	Емісійний	Короткострокове залучення інвестицій	Інфляція
4	Податковий	Зростання доходів	Спад виробництва
5	Інвестиційний	Стабілізація і розвиток економіки	Скорочення видатків
6	Інфляційний	Можливість інвестицій	Дестабілізація економіки

Слід також зазначити, що дефіцит державного бюджету є одним з найважливіших чинників забезпечення економічної безпеки країни. У методиці розрахунку рівня економічної безпеки України, затвердженої наказом Міністерства економіки України від 02.03.2007 № 60, фінансова безпека має певні складові, наприклад виділяється бюджетна безпека, яка характеризується як стан забезпечення платоспроможності держави з урахуванням балансу доходів і видатків державного та місцевих бюджетів та ефективності використання бюджетних коштів. Цією ж Методикою визначені індикатори та порогові значення індикаторів фінансової безпеки України, введення з метою моніторингу і контролю фінансового розвитку держави. Найбільш поширеним індикативним показником, використовуваним для оцінки стану бюджетної безпеки на сьогодні, є ставлення дефіциту, профіциту державного бюджету до ВВП, який мав би

перевищувати 3%, що є одним з критеріїв оцінки бюджетної безпеки країн-членів Європейського союзу в відповідно до Маастрихтського договору +1992.

Для бюджетної практики в Україні накладення самообмежень є новим. Однак, при складанні головного кошторису країни його намагаються дотримуватися, хоча зазначена норма не є прописаною в основний документ, який регламентує бюджетний процес - Бюджетному кодексі України.

В Україні є необхідні передумови не тільки для економічного зростання, а й для економічного і соціального процвітання. Перш за все це значні людські, технологічні, виробничі та природні ресурси: підприємливі та освічені люди нового покоління, виробничий і науково-технічний потенціал, послужить стартовим майданчиком переходу до зростання, яке створює конкурентну основу економіки.

Стратегічними орієнтирами середньострокового соціально-економічного розвитку України повинні бути:

- Як можна якнайшвидше вихід на обсяги національного виробництва кінця 1980-х рр., Але зі структурою економіки, зумовленої переходом до ринкової економіки;

- Підтримка наукового та технологічного потенціалу України за напрямками, здатними забезпечити її конкурентні переваги та національну безпеку;

- Створення найбільш сприятливих умов участі країни в процесах глобального економічного розвитку і європейських інтеграційних процесах.

Стан справ в економіці України залишається дуже складним. Українська економіка змушена долати наслідки планово-розподільчої системи господарювання, її структурні деформації, витратний механізм ціноутворення і неконкурентоспроможність.

3. Перспективи економічного зростання та шляхи вирішення проблеми безробіття і рівня безробіття в Україні

Відповідно до класифікації міжнародних фінансових інститутів, Україна є однією з найслабших сторін в групі країн із середнім рівнем доходу. За даними Світового банку, ВВП України в 2014 році на основі США паритету купівельної спроможності (ПКС) в \$ 6330. На одну людину. За цим показником Україна посіла сточетверте місце серед 208 країн світу. І це незважаючи на те, що геополітичний масштаб, економічні, технологічні, оборони та науковий потенціал України ще можна порівняти з багатьма розвиненими країнами. Крім того, згідно з поточними оцінками, Україна має значний потенціал природних ресурсів на душу населення: вона в 1,5-2 рази вище, ніж потенціал ресурсів Сполучених Штатів, в чотири рази - Німеччина, 12-15 разів - Японія.

В останні роки спостерігається збільшення ефективності виробництва за рахунок збільшення інтенсивності використання ресурсів і продуктивності. Хоча це збільшення витрат на оплату праці випереджало зростання продуктивності праці. В кінці 2014 року він досяг рівня 1990 року рівень споживання року і рівень інвестицій не перевищує 40%

Таблиця 3.1

Економічні показники розвитку держави за 2009 – 2014 роки

темпи приросту (зниження), %						
1	2	3	4	5	6	7
Показники	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Номінальний ВВП (у фактичних цінах), мільярдів. гривень.	913,3	1082,6	1302,1	1411,2	1454,9	1567,0
Реальний ВВП (у постійних цінах 2007 року)	-14,8	4,1	5,2	0,3	0,0	-3,6

1	2	3	4	5	6	7
Індекс споживчих цін (до грудня року що минув)	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	1,5
Індекс цін виробників промислової продукції (до грудня року що минув)	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	2,2
Рівень безробіття населення працездатного віку за методологією МОП, %	9,6	8,8	8,6	8,1	7,7	8,2
Реальна заробітна плата	-9,2	10,2	8,7	14,4	8,2	9,4
Реальний наявний дохід	-10,0	17,1	8,0	13,9	5,3	4,8
Сальдо поточного рахунку платіжного балансу (у % до ВВП)	-1,5	-2,2	-6,2	-8,1	-9,0	-14,8

Скорочення валового внутрішнього продукту (ВВП) України в цілому за 2014 рік, у порівнянні з 6,8% в попередньому році, за даними веб-сайту Державної служби статистики України. За даними Державного статистичного управління представлені у відсотках до відповідного періоду минулого року в порівнянних цінах на 2010 рік, за винятком тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, Севастополь і частини зони антитерористичної операції.

За даними, в тому числі в першому кварталі в порівнянні з аналогічним періодом минулого року, ВВП скоротився на 1,2% у другому кварталі - на 4,5%, в третьому - 5,4% в четвертому - 14, 8%.

Номинальний ВВП в поточних цінах склав 313.568 млрд гривень в першому кварталі, 375.903 млрд у другому браслет, 434.166 мільярда гривень в третім, +443,09 млрд. гривень - в четвертому кварталі. В цілому у 2014 році номинальний ВВП в поточних цінах склав 1,567 трлн грн.

Номинальна вартість ВВП в минулому році склала 312.094 млрд гривень в першому кварталі, 338.163 млрд у другому браслет, 378.633 млрд в третьому кварталі 336.233 млрд в четвертому кварталі. В цілому у 2014 році номинальна вартість ВВП склала 1,365 трлн грн.

Зростання дефлятора ВВП (показник, який відображає реальну зміну цін на товари і послуги) в цілому до 2014 року в порівнянні з аналогічним

періодом минулого року склав 14,8%. У тому числі квартальних темпів зростання 4,5% в першому кварталі, 11% у другому 15,4% в третьому і 27,2% в четвертому.

Україна досі не вдалося в належній мірі пробитися на світовий ринок, а також забезпечити надійну поставку готової продукції, сировини, промислової та сільськогосподарської продукції. В Україні, споживчий сектор становить 19,7% в структурі реального сектора економіки, інвестицій та інновацій - 18,2%, енергії і сировини - на 23,8%, інфраструктура - 19,7 відсотка.

У той же час, Україна має необхідні передумови не тільки для економічного зростання, а й для економічного і соціального процвітання.

По-перше, це значний людський ресурс, технологічні, промислові та природні ресурси, підприємливе та освічене нове покоління людей, промислового і науково-технічного потенціалу, служать в якості точки переходу до зростання, що створює конкурентоспроможну економіку.

За показниками обстеження умов життя для обстеження домогосподарств багатовимірної оцінки бідності на 2014 рік характеризується такими даними:

- Межа бідності для відносного критерію (75% від еквівалентної середньої загальній сумі витрат домашніх господарств) на 2014 рік склав 1187 гривень на місяць, перевищивши значення 2013 на 82 гривні або на 5,5%. Рівень бідності в відносному критерію скоротився на 1,0 процентних пункта і склав 24,5% (2013 - 25,5%);

- Межа крайньої бідності (60% від середньої загального заробітку) в 2014 році склала 1067 гривень, і перевищить значення до минулого року на 50 гривень або 5,6 відсотка. Крайня бідність скоротилася на 0,2 процентних пункта і склала 11,0% (у 2013 році - 11,2%);

- Рівень бідності серед працюючих знизилася на 0,7 процентних пункти і склала 20,0% (у 2013 році - 20,7%);

- Рівень бідності серед дітей у віці до 18 років знизилася на 0,5 процентних пункту і склала 32,6% (у 2013 році - 33,1%);

- Межа бідності є абсолютним критерієм (доходи нижче прожиткового мінімуму) до 2014 року склав 1114 гривень, що становить 72 гривні або 6,9% більше, ніж його вартість в 2012 році (1042 браслет) рівень бідності за абсолютним критерієм знизився на 0,7 процента він склав 8,4 відсотка (в 2013 році - 9,1%);

Незважаючи на позитивну економічну динаміку в Україні за останнє десятиліття, продуктивність української економіки як і раніше вкрай низька, про що свідчить ВНД на душу населення, вартість якого становить тільки 6535 міжнародних доларів, а в Чехії - 22 678 USD, Словаччина - . US \$ 21658, Угорщина - . \$ 17472, Польща - . \$ 17803, Росія - . \$ 15 258 -12 926 доларів Білорусь, Румунія - 12 844 доларів, Болгарія - . 11 139 доларів.

Насправді, Україна на рівні доходу на душу населення серед постсоціалістичних країн Східної Європи, займає місце регіонального ізгоя. Крім того, в нашій країні рівень ВНД на душу населення вже давно попереду ряду країн, що розвиваються, таких як Ботсвана (13204 дол. США), Габон (12.747 доларів). І багато інших.

Відзначимо також, що за цим показником Україна значно відстає від країн - ключових інноваторів в яких ВВП на душу населення в 4-5 разів вище, ніж у України. Цілком очевидно, що в цих країнах дуже різні стандарти життя і можливості для соціально-економічного розвитку. Незважаючи на вже вищезазначене, аналіз довгострокових динамік зміни ВВП в народному господарстві слід підкреслити, що, так як загальний обсяг і питома вага не вартість на душу населення досягла 1990 докризового рівня, очевидно, дуже низький рівень доходів Україна, в порівнянні з розвиненими країнами і з середнім рівнем доходу, а також негативний вплив на інші компоненти національних показників людського розвитку, таких, як здоров'я нації і поширення бідності.

Таким чином, тривалість життя в нашій країні мала, вона поступилася 23 країнам в світі, де ця цифра перевищує 80 років, і охоплює лише 113 місце в світовому рейтингу, з відповідним показником очікуваної тривалості життя при народженні 68,6 років. Для порівняння, середня тривалість життя японців складає 83,2 років, швейцарців - 82,2 року, француз - 81,6 років, Чехія - 76 років - 76,9 років, поляків. Постійне погіршення здоров'я населення України, високий рівень смертності в працездатному віці, скорочення тривалості життя виражається нерівністю у доступі до медичної допомоги, тому що, перш за все, істотні недоліки в організації національної системи охорони здоров'я, захворюваність загальної бідності наша країна.

Значний вплив на економічного зростання в Україні та формування адекватних соціальних стандартів населення несе фактор бідності в країні. Таким чином, з точки зору досліджень, проведених експертами рівня багатомірної бідності ООН в країні оцінюється в 0,008. Таке відносно невелика кількість національного індексу багатомірної бідності показує, що середні українці позбавлені 0,8%. Це означає, що громадяни України відчують незадоволеність своїм матеріальними і соціальні потребами.

Для порівняння, цей показник для Чехії, Словаччини і Білорусі має нульовий показник, Латвія - 0001, Угорщина - 0003, Росія - 0,005, Хорватія - 0,007, Ефіопія - 0582, Нігерія - 0,642; для розвинених країн, ця методика не використовувалася в світі.

У розрізі окремих компонентів індексу багатомірної бідності в Україні характеризується коефіцієнтом рівня бідності на 2,2% (вважається, що багато українських відсотків живуть в бідних сім'ях) і його масштаб, який оцінюється в 35 7% (це відсоток показників, зважених компонентів, які, як правило, бідні страждають позбавлення). В іншому випадку, абсолютний показник поширеності бідності (відсоток населення витрачає на один день менше, ніж на два долари) в Україні, частка бідного населення становить менше 2%. Таким чином, система показників розвитку людського потенціалу

ПРООН в широкій вибірці країн, для яких зроблені порівняння, рівень бідності в нашій країні є помірним і не перевищує відповідних критичних індексів.

У той же час, якщо критерій бідності, щоб враховувати кількість виробленого доходу домогосподарств (поточні витрати), в порівнянні з гарантованими державними соціальними стандартами (прожитковий мінімум, мінімальний розмір оплати праці), а частка витрат на продукти харчування в загальному обсязі споживчих витрат, загальна ситуація з бідністю в Україні здається набагато менш оптимістично, як кажуть експерти ООН. Таким чином, згідно з розрахунками, проведеними фахівцями Інституту демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України на базі Комітету державної статистики матеріалів, рівень бідності в нашій країні з 2009 році виріс на 26% [7].

На наш погляд, нездатність більшості українських громадян, щоб забезпечити високий рівень свого життя. Про це, як про це свідчить той факт, що найбільшим джерелом сукупних витрат домогосподарств залишаються українські витрати на харчування - вони становлять 52%. Критичний показник частки цих витрат в міжнародній практиці вважається показник 60%. Очевидно, що недооцінки межі національної бідності (національна межа бідності), а реальний рівень суттєво недооцінений в Україні.

Традиційно, в системі показників розвитку людського потенціалу відповідно до методології ПРООН, Україна має найвищу грамотності серед дорослого населення. В цілому, наша держава займає 21 місце в світовому рейтингу країн за індексом освіти населення. Значне охоплення середньої та вищої освіти. Проте, система вищої освіти українського вимагає тісного контакту з практикою і збільшити фінансування з боку держави, а також ефективної стратегії розвитку висококонкуrentних університетів.

Слід зазначити, що до недавнього часу, зростання ВВП в Україні не проводиться за рахунок збільшення обсягів виробництва в традиційних

галузях економіки, в основному в обробній промисловості. У той час, коли традиційні чинники економічного зростання, засновані головним чином на мобілізації ресурсів, накопичених протягом тривалого періоду спаду в економіці в минулому, майже висохла, і відповідні структурні зміни в економічній системі буде стимулювати інвестиційну та інноваційну відтворення нових ресурсів Це відбувається. Ця ситуація викликає тривогу в цілому економічній безпеці держави і значно збільшує ризик переходу на національну економіку на стадії постійного економічного застою поступово нагнітати, враховуючи поточний рівень інфляції, сцена стагфляції.

Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП) розраховується щорічно у 187 країнах по всьому світу. Індекс визначається експертами ООН і незалежної міжнародної групою дослідників, що використовують, крім аналітичних досліджень, статистичні дані різних міжнародних організацій. Індекс публікується в спеціальній серії доповідей ООН про людський розвиток.

Назва	Суб'єкт, який здійснює розрахунок	Принцип розрахунку	Індикатори	Кількість охоплених країн
1	2	3	4	5
Індекс людського розвитку	ПРООН	Середньо-геометричне трьох індексів	Очікувана тривалість життя, освіта, валовий національний дохід	187
Індекс добробуту (Prosperity Index) [35]	Дослідницька організація Legatum Institute	Інтегральна оцінка параметрів	Економіка, рівень розвитку підприємництва і можливостей у бізнесі, державне управління, освіта, охорона здоров'я, рівень безпеки, особиста свобода, соціальний капітал	110
Індекс/рейтинг міст з найвищою якістю життя	Консалтингова компанія Mercer Human Resource Consulting	Рейтингові оцінки	39 критеріїв оцінювання: політико-соціальне середовище, економічні показники, наявність певних обмежень (наприклад, цензури), якість системи охорони здоров'я, якість системи освіти, доступність і вартість житла, культурне життя, клімат і ймовірність природних катаклізмів	215 міст світу
Індекс якості життя Gallup [37]	Інститут Gallup	Соціологічне обстеження якості життя	Здоров'я, освіта, матеріальний достаток, громадська активність, політична свобода, соціальні зв'язки, довкілля, економічна та фізична безпека	Змінюється з року в рік
Індекс людського розвитку за методикою Моніторингу регіонального людського розвитку	Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи		Шість блоків, 33 показники	

Рис 3.1. Загальна характеристика індексів якості життя окремих країн

Індекс людського розвитку (ІЛР) вимірює досягнення країни в галузі охорони здоров'я, освіти і реальних доходів громадян в трьох основних областях, які розраховують власні індекси:

1) Індекс валового національного доходу, який розраховується за величиною валового національного доходу на душу населення в доларах США за паритетом купівельної спроможності;

2) Індекс очікуваної тривалості життя, здоров'я і довголіття, як вимір очікуваної тривалості життя при народженні;

3) Індекс освіти: доступ до освіти, яким вимірюється середня тривалість життя дітей шкільного віку та середньої тривалості освіти

дорослого населення. Ці вимірювання стандартизовані у вигляді числових значень від 0 до 1, середнє геометричне значення, яке є інтегральним показником ІРЛП (також зі значеннями від 0 до 1).

В Європейському Союзі і в усьому світі як і в Німеччині, Франції, Великобританії, Італії, є проблема ефективності допомоги для сімей з дітьми, так як значна частина допомоги йде іммігрантам з колишніх соціалістичних країн, біженцям, іммігранти з країн, що розвиваються мають в сім'ї багато дітей. Німецька сім'я не отримує цю підтримку, так як дітей в своїх сім'ях мало (1-2), а доходи більшості сімей перевищує порогові значення для дитячої допомоги. Все це призводить до відсутності інтересу працюючого населення Німеччини, щоб зробити внески на соціальне забезпечення, значну частину допомоги дітям в родині йде іммігрантам які не є громадянами Німеччини.

Тому - обмежити різні типи вимог з надання допомоги (включаючи дітей) для тих, хто не є громадянином Німеччини і обмежень на в'їзд іммігрантів. Ці вимоги не тільки в Німеччині, але і в інших «старих» країнах-членів ЄС, уряди цих країн змушені реагувати відповідним чином. В останні роки значно ускладнить в'їзд іммігрантів до країн Скандинавії, Нідерландів та інших. Рано чи пізно, з аналогічні тенденції мають стикнутися і в Україні, а також в контексті глобалізації іммігрантів в нашій країні, велика кількість іммігрантів з мусульманський і азіатських країн, серед яких переважають великі сім'ї у багатьох роботах зарубіжних вчених, у другому половині двадцятого століття. (Еспінг-Андерсен, Косонь, Гофф та ін.) Будуть підвищені і нові соціальні проблеми, з якими стикаються країни Європи в зв'язку з глобалізацією світової економіки.

Серед них: зростання безробіття в результаті переміщення капіталу з регіонів і країнах з високими податками (доходи, з яких призначені для соціальних цілей); приховування прибуткового податку на всіх рівнях;

відсутність коштів для реалізації пенсійних та інших соціальних програм, зростання "сірого" економіки і т.д. [14. 46-47].

Згідно з дослідженням, проведеним австрійський економіст Ф. Шнайдер, у другій половині 90-х років в розвинутих країнах "сірої" економіки допомога еквівалентна в середньому на 12% ВВП в країнах з перехідною економікою - 23%, а в країнах, що розвиваються - 39% від ВВП. дослідження, проведене протягом 17 розвинених країн за період з 1994 по 1998 рік. Вказує, що "сіра" економіка на Заході не має істотного значення тільки в обсязі, а й постійно зростає.

Якщо взяти дані за 1998 рік країна з найвищою часткою «тіньового» сектора є Греція (29% від офіційного ВВП). Не далеко позаду неї Італія (27,8%), Іспанія (23,4%) та Бельгії (23,4%). У середньому шарі - Республіка Ірландії, Канади, Франції та Німеччини (з 14,9% до 16,3%).

Найнижчі акції сектора "в тіні" є Австрія (9,1%), США (8,9%) і Швейцарія (8,0%). Найшвидше зростання в масштабах «тіньового» сектора в 80-90-і роки. Спостережувані в Греції, Італії, Швеції, Норвегії та Німеччини - тобто, коли економіка зростала більш регульованою в зв'язку з прийняттям нових загальноєвропейських законів.

Наприклад, обсяг "тіньової" економіки Німеччини з 1975 року по 1997 виріс в п'ять разів - з 60 до 300 мільярдів доларів. USD. Крім того, неформальний сектор виріс в Німеччині склав 8% в рік - значно швидше, ніж офіційний ВВП [14, с 26.]. Деякі соціал-демократичні держави добробуту (наприклад, в Швеції) намагаються зберегти вірність політиці добробуту шляхом створення робочих місць в державному секторі, а у довгостроковій ефективності такої політики в ЄС є дуже великі сумніви. У той же час ліберальний уряд енергійно почав регулювання практику зниження зарплати, щоб залучити глобальні інвестиції в робочі місця з низькою заробітною платою.

Прихильники цієї стратегії є Сполучені Штати які відкрили свої кордони для низькооплачуваних працівників з третіх країн. У країнах з економікою консервативних корпорацій (наприклад, Німеччина) були ліквідовані робочі місця в невиробничих галузях, і насправді вибрано стратегію зростання безробіття, в яких кошти для інвестування в компанії з високою продуктивністю. Це, природно, призводить до розшарування суспільства. Такі процеси вже відбуваються в «нових» країн-членів ЄС.

Україна, звичайно, є частиною Європи, але сьогодні вони не виглядає з найкращої сторони в Європі чи в Європейському Союзі. Чим сильніше Україна буде рухатися до ЄС, тим вище буде її здатність рости і ставати кращою.

Усе це реальність, яку Україна може досягнути. Якщо кожен громадянин докладатиме відповідні зусилля. Якщо влада виявлятиме політичну волю.

Висновки

Економічне зростання — основний показник розвитку і добробуту будь-якої країни — є однією з головних макроекономічних цілей, досягнення котрої зумовлене необхідністю випереджаючого зростання національного доходу в порівнянні із зростанням чисельності населення для підвищення рівня життя в країні.

Короткострокове зростання національного доходу — це динаміка ВВП в межах до точки довгострокової рівноваги економіки при заданих ресурсах і технології.

Вирізняють дві групи факторів економічного зростання:

1) екстенсивні фактори —

- зростання чисельності зайнятих,
- зростання фізичного обсягу капіталу;

2) інтенсивні фактори —

- технологічний прогрес,
- рівень освіти та професійної підготовки кадрів,
- економія за рахунок зростання масштабу виробництва,
- покращення розподілу ресурсів,
- законодавчі, інституційні та інші фактори.

Зростання темпів економічного зростання є досить важливим і незаперечним завданням. Для населення дуже бідної країни навіть півпроцентне зниження у темпах зростання може означати перехід від недоїдання до голодної смерті.

Економічне зростання має важливіше значення, ніж стабільність. Це пояснюється тим, що саме завдяки такому процесові з'являється більша можливість для вирішення соціально-економічних проблем як у межах держави, так і на міжнародному рівні, підвищується матеріальний добробут та рівень життя населення.

Як ми могли побачити, інфляційні процеси в Україні з часу отримання нею незалежності й до сьогоднішнього моменту були спричинені цілим комплексом факторів. Не поділяючи погляди деяких економістів, що наголошують на однозначності чинників, що викликали інфляцію в нашій державі (надлишкова емісія або ж ріст світових цін), ми вважаємо доцільним розглядати ці фактори в системі, оскільки їх визначення є досить умовним, а в економічних системах перехідного типу одні чинники інфляції переростають або діють паралельно з іншими (інфляція попиту та витрат), а іноді причини та наслідки цього процесу міняються місцями (кумулятивна спіраль зарплата-ціни-інфляція).

Державне регулювання інфляції надлишкової пропозиції дає змогу утримувати обсяги сукупного виробництва на потенційному рівні, а безробіття – на його природному рівні. Однак воно «розкручує» маховик інфляції. Формується т. зв. інфлятивна спіраль заробітної плати і цін. Згідно з неокласичними економічними концепціями, держава повинна стимулювати сукупний попит в умовах формування інфляції надлишкової пропозиції інакше розвиток економіки буде коливальним, а обсяги виробництва та рівень зайнятості знижуватимуться. Аналіз світового досвіду розвитку національних економічних систем свідчить, що інфляція формується лише у стабільних і таких, що динамічно розвиваються, економіках (в розвинутому конкурентному середовищі).

Список використаної літератури

1. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Навчальний посібник. / Базилевич В.Д.– К.: Атіка, 2002. - 368с.
2. Вишневський Ю. Сто п'ять мільярдів дефіциту/ Вишневський Ю. // Коментарі. 15 грудня 2013 року. – с.19.
3. Економічна енциклопедія. У трьох томах. Том 2/ Редкол.: С.В. Мочерний...та ін. – Київ: Видавничий центр „Академія”, 2001. – 848с.
4. Економічна енциклопедія. У трьох томах. Том 3/ Редкол.: С.В. Мочерний...та ін.– Київ: Видавничий центр „Академія”, 2002. – 952с.
5. Жданов В.І. Суть вимірювання інфляції та особливості управління нею. //Формування ринкових відносин в Україні - 2009, с.59-71.
6. Иванова Н. В следующем году отечественный ВВП побьет все прежние достижения./ Иванова Н. // Деловая столица. Экономика, 21.07.2013. - №29/375. – с.3.
7. Кравчук К. Привид гіперінфляції / Кравчук К. //Контракти, 16.02.2014. - №4. – с.8-9.
8. Лагутін В.Д. Монетарна і фіскальна політика у стратегії економічного зростання.//Фінанси України. - 2009 - № 8. - 11-18.
9. Мікроекономіка і макроекономіка. У двох частинах./За редакцією Світлани Будаговської /- Київ , “Основи” , 2008.- 517с.
- 10.Николенко Ю.В. Основи економічної теорії: Підручник: У 2 кн. Кн.1: Суспільне виробництво. Ринкова економіка. - К. Либідь, 2008 – 248с.
- 11.Нікіфоров П. Монетарна політика в системі економічної політики держави: теоретичні підходи та прикладні аспекти.// Економіка України. -2011 -№10., с.25-38.
- 12.Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник / Новицький В.Є. – К.: КНЕУ, 2013. – 948с.
- 13.Основи економічної теорії: Підручник: У 2 кн. Кн. 1: Суспільне

- виробництво. Ринкова економіка / Ю. В. Ніколенко, А. В. Демківський, В. А. Євтушевський та ін.; За ред. Ю. В. Ніколенка. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Либідь, 1998. — 272с.
- 14.Панчишин С. Макроекономіка: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотипне. — К.: Либідь, 2012. — 616 с.
- 15.Панчишин С. Макроекономіка: Навчальний посібник. Видання друге, стереотипне. / Панчишин С. — К.: Либідь, 2009. — 616с.
- 16.Покришук П., Ковальський А., Пазюк Л. Ринок праці України:сучасні тенденції зайнятості населення. — Україна: аспекти праці, №5, 2008, с.48-59.
- 17.Полозенко Д.В. Державний бюджет України і його грошове наповнення/ Полозенко Д.В. // Фінанси України, березень, 2009. - №3. - С.19-26.
- 18.Приближение к реальности. Правительство и международные организации снизили оценки экономического развития страны.//Эксперт, 14-20 ноября 2009. - №43. - с.6.
- 19.Радіонова І.Ф. Макроекономіка та економічна політика: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. - К.:Таксон, 1996., 248с.
- 20.Редіна Н.І., Гордєєва Л.П. Дефіцит бюджету й основні шляхи його подолання в Україні.//Фінанси України. - 2000. - № 5, с.93-99.
- 21.Томашик Л.С. Основні принципи антиінфляційної економічної політики.//Фінанси України - 2009 - № 10 - 95-109
- 22.The Global Competitiveness Report 2011- 2012. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf.
- 23.[Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/13_NPT_2008/Economics/31924.doc.htm

- 24.Бібліотечка економіста [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://library.if.ua/book/87/6150.html>
- 25.Історія економічних учень Підручник - Корнійчук Л.Я., Татаренко Н.О., Поручник А.М. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.studfiles.ru/preview/1098511/page:34/>
- 26.М.І. Небава Теорія макроекономіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://posibnyky.vntu.edu.ua/makro_ek/42.htm
- 27.Макроекономіка - підручник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.readbook.com.ua/book/8/248/>
- 28.Моделі економічного зростання[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unicyb.kiev.ua/Library/Macro/Macro_book_8.pdf
- 29.Національний Банк України. Монетарний огляд за 2013 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=2384654>
- 30.Політична економія - Федоренко В.Г. . [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://pidruchniki.ws/14360106/politekonomiya/teoriyi_modeli_ekonomichnogo_zrostannya
- 31.Суть економічного зростання [Електронні підручники]. – Режим доступу: http://bookb.net/book_ekonomchna-teorya_734_page_254/